

Šilumos taupymo būdas: individualus reguliavimas ir apskaita

Lietuva kartu su kitomis ES valstybėmis narėmis iškėlė sau ambicingą tikslą – iki 2020 metų sumažinti energijos vartojimą 20 procentų. Sunaudojamą elektros kiekį galime sumažinti racionaliai ją vartodami. Šilumos vartojimas, deja, didžiają dalimi priklauso nuo pastatų, kuriuose gyvename ar dirbame, būklės. Todėl kompleksinis daugiabučių namų atnaujinimas yra neabejotinai geriausias sprendimas, ne tik pagerinsiantis mūsų gyvenimo sąlygas, bet ir padėsiantis efektyviai vartoti šilumą bei gauti kur kas mažesnes šildymo sąskaitas. Tačiau ar šis sprendimas vienintelis? Ar tikrai Lietuvos gyventojai yra bejėgiai nors šiek tiek sutaupyti dar prieš tai, kol juos pasieks namų atnaujinimo procesas?

Pasirodo, yra ir kitų galimybių, kurias tiesiog privaloma išnaudoti. Kai kurių Lietuvos daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai džiaugiasi galimybe individualiai reguliuoti radiatorių karščio intensyvumą ir taip taupant šilumą net itin šaltą sausio mėnesį gauti vos poros šimtų litų dydžio sąskaitas. Kitų namų gyventojai už butų šildymą gauna sąskaitas su įspūdingomis sumomis ir pavydžiai žiūri į pirmuosius.

Kodėl vieni gali individualiai reguliuoti ir taupyti, o kiti – ne? Ką galima įrengti vienvamzdėje ar dvivamzdėje buto šildymo sistemoje, kad situacija pasikeistų? Vienas būdų, kuris leistų nebrangiai sukurti galimybę individualiai reguliuoti šilumos sąnaudas daugiabučių namų patalpose, yra šilumos paskirstymo daliklių ir termoreguliatorių visuose radiatoriuose bei vandens slėgio balansavimo ventilių stovuose įrengimas. Visų pirma prie radiatorių turi būti įrengiami termoreguliatoriai, kuriais butų savininkai galėtų individualiai reguliuoti ir radiatorių patenkančio karšto vandens kiekį.

Tokiu būdu gyventojai, pagal savo finansines galimybes ir pageidaujamas komforto sąlygas, patalpose nustatytą ir palaikytą pastovią temperatūrą. Antra, siekiant išvengti nesutarimų tarp gyventojų, reikalinga kita minėtos sistemos dalis – šilumos dalikliai. Šie dalikliai montuojami ant visų namo butų radiatorių ir taip užtikrinamas tikslus ir teisingas butuose suvartotos šilumos energijos paskirstymas. Šiuo atveju šilumos kiekis buto šildymui apskaičiuojamas proporcingai vartotojui tenkančių daliklių rodmenų daliai pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (VKEKK) patvirtintą šeštą paskirstymo metodą.

Pritvirtintas daliklis, šylant radiatoriui, nustato išskiriamos šilumos kiekį pagal prietaiso paviršiaus temperatūrą. Prietaisas kaupiamus duomenis periodiškai perduoda į namo laiptinėje įrengtą tarpinę stotelę, po to į moderniam automatizuotame šilumos punkte esantį duomenų surinkimo bloką ir šilumos tiekėjo duomenų centrą. Jame gauta informacija apdorojama ir daugiabučiame name suvartotas bendras šilumos energijos kiekis paskirstomas atskiriems butams, atsižvelgiant į daliklių duomenis.

Mėnesio pradžioje gyventojams pateikiamos individualios sąskaitos, kurių dydis priklauso nuo pageidauto komforto ar taupymo intensyvumo. Sukaupta patirtis rodo, kad daugiausiai šilumos sutaupoma, kai šildymo sistema veikia „kintamu režimu“, kurio metu pagal gyventojų pageidavimus nustatomi įvairūs šilumos vartojimo režimai.

Tokia individuali šilumos reguliavimo sistema su sąnaudų šildymui paskirstymo dalikliais mažina buto savininko šildymo kaštus įvairiais būdais: nustatant atskirų kambarių temperatūrą pagal savo finansines galimybes ir poreikius. Termoregulatoriumi sumažinus tiekiamo į radiatorių vandens temperatūrą, jis išspinduliuos mažiau šilumos, o sumažėjusį kiekį užfiksuos daliklis; nustatant virtuvėje minimalų šildymo režimą. Naktį virtuvė būna tuščia, o dieną patalpa sušyla nuo kaistančių virtuvinių prietaisų; nustatant bute minimalų šildymo režimą, pvz., išvykus ilgesniam laikui; stipriau šildant vieną ar du buto kambarius. Kituose galima nustatyti minimalų šildymo režimą – tai aktualu gyventojams, turintiems didelius butus; nustatant minimalų buto šildymo režimą esant teigiamai lauko oro temperatūrai ar išeinant į darbą. Atkreipiame dėmesį, kad tik kartu sumontuoti termoregulatoriai ir dalikliai buto savininkui, individualiai ir kruopščiai reguliuojant šilumos suvartojimą, sutaupo 20 ir daugiau procentų šilumos.